

Samhällsutvecklingsnämnden
Knivsta kommun

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Knivsta kommuns yttrande avseende förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Knivsta kommun har tagit del av Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033. I yttrandet redogör Knivsta kommun för de diskrepanser som finns mellan det avtal, avtal avseende bostadsbyggande i Alsike, Knivsta och Nysala i Knivsta kommun (Fyrspårsavtalet), som Knivsta kommun tillsammans med Region Uppsala tecknade med staten och den ekonomiska och fysiska planeringsprocessen. Statens åtaganden om en utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår och ett nytt stationsläge i Alsike finns med i planen men det är främst utredningsarbetet som är finansierat. Detta trots att planerad byggstart av objektet enligt planen ligger inom planperioden. Det skapar en osäkerhet för tidplanen, genomförande av projektet och statens intentioner att fullfölja avtalet.

Avtal med staten

2017 skrev Knivsta kommun, Region Uppsala och staten, genom samordnare för större samlade exploateringar med hållbart byggande, under ett avtal avseende bostadsbyggande i Alsike, Knivsta och Nysala i Knivsta kommun.

Enligt avtalet är ett av åtagandena att Ostkustbanan avses byggas ut till fyra spår i sträckningen mellan Uppsala och länsgränsen Uppsala/Stockholm. De nya spåren förutsätts anläggas parallellt med befintliga spår och att åtgärden påbörjas år 2024-2026. Hela spårdragningen ska planeras för att vara klar år 2032-2034. Utöver de tillkommande spåren ska ett stationsläge i Alsike färdigställas och utformas i enlighet med grundutförande enligt Trafikverkets riktlinje.

Trots att tidsperioden för färdigställande av dessa åtaganden ligger inom planperioden för förslaget till nationell plan så saknas fullständig finansiering av dessa åtgärder.

I Knivsta kommun yttrande avseende Trafikverkets inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för perioden 2022-2033 och 2022-2037 lyftes att under 2020 begärde Knivsta kommun att omförhandla villkoren i avtal avseende bostadsbyggande i Alsike, Knivsta och Nysala i Knivsta kommun. Regeringen meddelade i slutet av år 2020 att en omförhandling inte skulle ske. Knivsta kommun tolkar det som att staten avser fullfölja sin del av avtalet. Utbyggnaden av Ostkustbanan och dess tillhörande stationer är ett objekt av största vikt för att kommunen ska fortsätta utvecklas på ett hållbart sätt och kunna leva upp till de åtaganden kommunen har i avtalet.

För att kunna genomföra sitt åtagande om att planera och uppföra 15 000 bostäder till och med 2057, samt att planera för hållbara och innovativa stadsdelar har kommunen samlat sitt arbete i "Utvecklingsprogram Knivsta 2035". Knivsta 2035 innehåller bland annat:

- Stadsutvecklingsstrategi västra Knivsta och Alsike
En strukturell och tematisk strategi som ska lägga grunden för de hållbara stadsdelarna.
- Detaljplaner
Ett flertal detaljplaner är antagna inom de områden som avtalet avser.
- Påbörjad byggnation
Bostadsbyggandet i västra Knivsta och Alsike är påbörjat.

Knivsta kommun har en hög tillväxttakt tack vare sitt centrala läge i den heta arbetsmarknadsregionen Uppsala-Stockholm och de goda kommunikationer som Ostkustbanan och närheten till Arlanda ger. För att kommunen ska kunna genomföra den expansion som avtalet avser så är utbyggnaden en absolut förutsättning.

Kapacitetsbristen på Ostkustbanan har under en lång tid varit ett välkänt faktum för kommunen och dess pendlare. Att kunna ta sig till Uppsala och Stockholm med omnejd har, är och kommer att vara mycket viktigt för kommunens invånare både för arbete och fritid. Behovet och möjligheten till en utbyggnad prövades i åtgärdsvalsstudien ABC-stråket (TRV 2017/30977). Slutsatsen i studien är att det enligt då rådande förutsättningar behövs en utbyggnad av fyra spår på Ostkustbanan under perioden 2025-2030. Rekommendationen grundar sig på en samlad effektbedömning som visar på ett samhällsekonomiskt positivt resultat. Utbyggnaden kommer även ge positiva effekter för kommuner längs Ostkustbanan norr om Uppsala.

Enligt Uppsala kommun och Trafikverket så måste Uppsala Central byggas om för att kapaciteten på banan ska kunna ökas. Knivsta kommun förordar därför att medel måste avsättas även för det.

Utöver åtgärder på Ostkustbanan finns även ett åtagande som avser färdigställande av en ny trafikplats för anslutning till E4:an. Trafikplatsen ska försörja Alsike i Knivsta kommun och syftar till att underlätta ett hållbart resande vid genomförandet av exploateringarna i Alsike och Knivsta. Trafikplatsen ska enligt avtalet färdigställas inom en snäv gemensam tidplan med den nya stationen i Alsike men saknas helt i förslaget till nationell plan. Trafikverket, Knivsta kommun och Uppsala kommun har skrivit ett medfinansieringsavtal som innebär att Knivsta kommun och Uppsala kommun finansierar den nya trafikplatsen. En åtgärdsvalsstudie för området runt de fyra spåren har organiserats så att ett delställningstagande om trafikplatsen har gjorts i tid för att uppfylla de formella krav som finns för objektet i nationell plan. Knivsta kommun förutsätter att objektet tillkommer i den nationella planen.

Region Uppsala, Knivsta kommun och Uppsala kommun har länge arbetat för att på sikt få till stånd en gång- och cykelväg längs med Ostkustbanan. Inriktningen är att denna byggs i samband med utbyggnaden till fyra spår. De samlade exploateringarna längs järnvägen i kombination med dess gena sträckning gör lokaliseringen god. Däremot innebär dagens förordning att Trafikverket endast kan anlägga en gång- och cykelväg längs en statlig allmän väg, och inte en järnväg. Det skapar osäkerheter i planeringsprocessen och Knivsta kommun önskar därför en anpassning av relevant förordning, som underlättar planeringsprocessen.

Avslutningsvis vill Knivsta kommun ytterligare påvisa vikten av att en fullständig finansiering av åtgärderna längs Ostkustbanan finns i den nationella planen, samt att trafikplatsen norr om Alsike lyfts in i planen. Det skapar en tydlighet kring statens avsikt att fullfölja avtalet för Knivsta kommun.